

Görüşler

№ 2070

A D A N A H A L K E V İ

Matem Günü Evimizde Atatürk Kögesi

SAYI : 29

I. cİ ve II. cİ TEŞRİN 1940

Görüşler

ADANA HAKEVİ

TARAFINDAN ÇIKARILIR
AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 29

I. TEŞRİN 1940

İÇİNDEKİLER

Atamız	NEVZAD GÖVEN
Atatürke Veda (Şiir)	CAHİ AKTAN
Bizim Günümüz	VEHİBİ EVİNÇ
Dualardan (Şiir)	RASİM GÖKNEL
Uzaklardakine (Şiir)	Cenap Muhittin Kozanoğlu
Bir Bahar Bekliyorum (Şiir)	EMİN TUĞAL
San'at ve Şahsiyete Dair	VAHİDE BIRKEN
Doğmak	ARİF NİHAD ASYA
Çocuk ve Rüya (Şiir)	HAMİD SALİH ASYALI
Davamız	DURMUŞ TÜRKMENOĞLU
İtirap, Mektup (Şiir)	SÖLEYMAN ŞAHİN TAR
Üç Kör (Hikâye)	HAMDİ AKVERDİ
Kumsal (Şiir)	SALİH KEMAL BOĞA
Vehim (Şiir)	M. KEMAL ÇELİKÖZÜ
Pilevmede Türk Söğüsü	OSMAN SEVAL
Yeni Evimdir	GÖRÖŞLER
Eibüstanlı Hüseyin Şağrınmaz	CENGİZ TURHAN
Bahar Çağlamı (Şarkı)	MUSTAFA BAKŞI
Yürüklerde Nişan Töreni	DOĞAN YALGIN
Korku (Şiir)	KEMAL SADIK
Türkiyede Nüfusun Artması	TÜRKÂN TÜRKMENOĞLU
Ses (Şiir)	MUSTAFA DEMİRKIRAN
Ah Yalnız (Şiir)	OSMAN SEVAL
Halkevi Faaliyeti
Unutmayalım
Hâlkevleri Dergileri

A T A M I Z !

NEVZAD GÜVEN

Seni, iki sene evvel bugün kaybetmiştik. O sabah Türk semasının en büyük yıldızı sönmüş, bütün ömrünce milletin için çarpan kalbin durmuş, bini ve bizimle beraber hemen bütün dünyayı karanlıkta bırakmıştı.

İçimiz zehir, gözlerimiz yaşla dolmuştu.

Günlerce, haftalarca, aylarca ağlamıştık. Bugün dahi adının anılması yüregimizi yakan ateşin alevlenmesi için kâfi geliyor. Bugün de senin için ağhyoruz.

Sen hayatında bütün zamanların en büyük adamı, en mes'ud insanı olmuşsun. Çünkü, hayatının rüyasını senin kadar muhteşem tahakkuk ettirmiş bir insan nadirdir.

Belki yoktur.

Dünyanın en mes'ud ölüsü de sen oldun.

Çünkü, hiç bir millet ne bir hükümdarının, ne bir cihan-girinin ne de bir şefinin arkasından bizim senin için duyduğumuz acıyı duymuş, bizim senin için ağladığımız gibi gözyaşı dökmüştür.

Senin ölümün, tarihte bütün dünya insanlarını müşterek bir acıya düşürmüş, nadir hâdiselerden birisi olmuştu. Bu gün de Ebedî dünyanın en mes'ud en müsterih sâkini olarak yatmak-tasın.

Arkanda bıraktığın millet en sevdiğin adamın rehberliğinde, içinde senin ruhun, ruhunda senin enerjin olduğu halde işaret ettiğin parlak ufka doğru yol almağa devam ediyor.

İnsanların korkunç bir kâbus geçirdiği şu günlerde, bir çok milletlerin nifak, iç bozukluğa yüzünden çökmüş bulunduğu bir devirde senin milletin tertulların en şiddetlisi karşısında bile yerinden oynamıyacak granit bir kaya salâbeti ile ayakta beklemektedir.

Hiç bir şeyden korkumuz yoktur.

Niçin olsun ki :

Anımsız 2'ci Yıldızları İstiklalinde Belki Zicirkesin Etmizde Hırsbesini Oluyor

Sana zafelerle en zorunu kazandıran büyük arkadaşın başımına üstünde, dünyayı kaplayan bugünkü karanlıkta yolunu gösteren bir çoban yıldızı gibi parlamaktadır. Bu çetin yolculukta yürüdüğüme kuvvet, bacaklarıma takat veren şey senin ruhundur.

Biz o ruhun verdiği kuvvetle en yaman mücadelelerden zafere çıkmaya alıştık.

Mecbur olursak aynı ruhla, bize bıraktığın emaneti korumak için döğüşeceğimizden ve muzaffer olacağımızdan emin olabilirsin.

Hudutlarda nöbet bekleyen Mehmetçik, şimdi müdafaa edeceği toprakları mukaddes vücudunu da taşıdığı için bir kat daha kıymetlendiğini çok iyi bilmektedir.

Müsterih uyu! Sen içimdesin!

Nevzed Güven

Atatürk'e Veda

Seni önder tanırız, baba da öldün bize;
Tarihe şeref verdin.. Bu âlem sana vardır.
Zaferin pençesinde kâinat geldi dire
Ölüne göğüs döven sayısız yash vardır.

Artık fecir olur mu güneş doğmasa eğer?
Ebediyen batıyor O'na ağlamak değer...
Tanrı'nın yolcusuna gökler sanki baş eğer!
Yolunun en son ucu kalbimize kadardır.

Lânet olsun ecele Ata'ma da alıyor;
İçimdeki acılar öksüzlüğü yapıyor.
ATATÜRK gidiyorsa eserleri kalıyor
Olar nurunu saçar, bu güneş solsa bile.

Tarihleri dolduran Türke "Atalık", tı O,
Damarlarda yarışan kanlardan ıktı O,
Ağlatır yokluğuna : En büyük varlıktı O,
Gövüller taşıyacak toprağa dolsa bile.

Cahit Akten

BİZİM GÜNÜMÜZ

Yazan : VEHBİ EVİNC

Her milletin tarihinde, hayat memat hâdiselerine remzolan, sayılı günler vardır. Bizim 29 Teşrinimiz de Türk mâyeti varlığının bütün mazhariyet ve ihtişâmle yeniden dünyaya doğuşunu ifade eden kutsal bir gündür. Bu kutsal günün marâsâsı üzerinde, 17 nci yıldönümünü münasebetiyle, kısaca duralım :

İki senedir bayramımız dünyasın horursuzluğu içinde geçiyor. Cumhuriyetin manasını son iki yıl dönümünde daha şumullü olarak duymaktayız. Yer yer birçok milletlere sirayet eden harp yangını umurlarımıza kadar ilerlemiş bulunuyor. Neticesinin ne olacağını zaman gösterecektir. Bununla beraber bizde, millî günümüzün heyecanını, ateşini içimizde duyduğumuz şu sırada, kendi variyetimiz hakkında bir kaç söz söyleyebiliriz.

Dünyanın rahat nefes aldığı zamanlarda bizim ülkede kan gövdeyi götürüyordu. İlin sonunda, göğsünü sultan'a ve istilâkya karp siper ederek karandığı büyük zaferle Türk milleti bugünkü me'âd varlığına kavuşmuş oldu. 29 Teşrinde yaptığımız bayramın kudsiyeti, büyüklüğü Türk milletinin bu eşsiz zaferle mütenasiptir. 17 yaşını dolduran genç Cumhuriyetimizin yıldönümünü kutlularken yüreklerimizin duyduğu sevinç te elbette büyük ve sonsuz olacaktır. 17 nci Cumhuriyet yılının heyecanlı bayram kaynaşması, bütün yurtda Türk gövüllerin millî birlik ve Millî Şef etrafındaki sarsılmaz imanını, çözülmöz bağlılığını dünyaya bir daha duyurmaya vesile olacaktır.

Bir millî varlığını en büyük tehâkelerden kurtarabilmek ve hayatta şerefle yaşayabilmek sırtını her zaman göstermiş bir milletin çocuklarıdır. İstiklâl aşkımız, vatan sevgimiz elimizde en müessir silâhımızdır. Karımız, canımız pahasına kazandığımız istiklâl ve hürriyetimizi her şeyden mukaddes tanıyışımız, bizim hangi ulkas evlâtları olduğumuzu göstermeğe kâfidir. Tarihin her çağında şerefle yaşayan tek efendi millet, Türktür. Türk milletinin efendiliğini dünyaya her zamandan daha açık bir üsulle anlattığı devirde son devir, Cumhuriyet devridir. Cumhuriyet, yepyeni bir Türk ruh ve cevheri yaratmıştır.

DUALARDAN :

Tutup ellerinden kuşlarımı yol göstermek istesem,
Ağaçlar biter meyvalarında, gökler yıldızlarında.
Kahrolur döştükçe gururundan boşluklara gölgem;
Nasıl etsem de içini içime sığdırabilsem!

Kızıl hıçkırıkla vedalaşır yapraklar her akşam;
Dal mı özler yolları, neden duvarlarından sarkar?
Dilimde hüznün tadı var, giden yolculara baksem,
Nasıl etsem de içimi içime sığdırabilsem!

RASİM GÖKNEL

Bugün her zamandan kuvetli olduğumuza şüphe yoktur. Şu veya bu nevîden propagandalar, fırıldaklar millî benliğimizi, maneviyatımızı sarsamaz, çürütemez. İstikbalî şerefle karşılamak için maneviyatımızı Cumhuriyetin iman örsünde çelikleştirdik. Benlikçilik ve ayrılık gayrihik yoktur. Daima daha iyiye, daha mükemmelle arzûle çıkarak büyük vatan parçası üzerinde kurduğumuz medeniyet eserlerini her gün biraz daha çoğaltacağız.

Bizim günümüz, devamlı saadet ve refah günü olarak kalacaktır.

Bizim günümüz, millî kudretimiz gibi ebedî olacak, 29 Teşrin bir daha kararlamayacaktır.

Ebedî Şef!

Senin ruhan, senin kahramanlığın benliğimizin sönmez meş'alesi olmuştur. Exer'in yükselcektir. Müsterih uyu...

Millî Şef!

Emrinde 18 milyon tek gönül, tek irade halindeyiz. Başımızda sağ ol.

Vahbi Eving

Uzaklardakine

Resminin karşısında dalgıp aldaniyorum;
Avunmak için seni yanımda sanıyorum.
Tilkenmez hasretine nasıl dayanıyorum!
Beynim alev içinde yanıyor, yanıyorum....

Ne oldu, nasıl oldu, geliverdik biz dile ??
Sonunda acıdılar çekemeyenler bile..
Odanda döşürdüğün krem ipek mendile
Yanan hasta başımla her gün kapaniyorum.

Üzerinden atarken büründüğün tülleri
Su olup ta söndürme tutuşan gönülleri.
Dört bahar evvel açan o sendeki gülleri
Kendi görümden bile şindi kaskaniyorum.

Kırlarda paylaşıpken sevimli çiğdemleri
Unuttun mu ettiğin kadınca şilemleri ?
O dünyada bulunmaz, ele geçmez demleri
Göz önüne getirip hep seni anıyorum.

Lâlede, karanfide, zambakta, nesterende,
Bütün çiçeklerde sen.. Bütün çiçekler sende.
Şair olup ta"seni bu güllerle görende
Varlığa inanmakla sana inanıyorum.

Bir resmin, bir mendilin, bir de sevgin var bende;
Üç hatıra pek azdır seni pek çok sevende.
Yakında gelir diye bütün düşüncem sende;
Banıyla gece yatıp, sabah uyanıyorum.

Gerdanında kıvrılan o tel tel saçlarına,
Süvü diyarlar geçen çok güzel saçlarına,
Ebede bağ olması muhtemel saçlarına
Ölüm görmemek için candan bağlanıyorum.

Menekşe gölerindir nare yakan başım,
Yaş döküp işleyecek bir gün mezar taşım..
Anıp taze çağınla, kırkı geçen yaşımı
Kendimden utanıyor, sende utanıyorum.

Gözlerine benzersin, farkın yok menekşeden;
Öyle narin bir çiçek, ince bir çiçeksin sen!
Sana elle dokunsam hemen ürseleirken
Ben dünyada yalnız sana yaslanıyorum.

Aşk uğrunda can veren ulular hürmetine
Bu uzun ayrılığı erdir nihayetine!
Yoksa, şu iki günlük bir ömrün külfetine
Neden göğüs geriye, niçin katlanıyorum ?!.

Cenap Muhittin Kozanoğlu

Bir Bahar Bekliyorum

Bir bahar bekliyorum; açılan çiçekleri,
Çok eski günlerimin rengine uyar olsun.
Bir bahar bekliyorum; kalbimde olsun yeri,
Gönlümün hicranını yakından duyar olsun.

Yine eski bir hisle dile gelsin bülbüller,
Bir birinden çok güzel açılın gonca güller,
Akşam, batı yerini örterken renkli tüller:
Benim eski baharım ve o nazlı yar olsun.

Emin Taşal

San'at ve Şahsiyete Dair

Yazan : VAHİDE BİRKEN

San'at ve San'atkâr kelimeleri duyulduğu zaman alek-ser kafalarda şimşek gibi bir fikir çıkar. İstidatın mahsulü ve tekâmülü nisbetinde yaratmak kabiliyeti olan bir varlık. San'at, ancak san'atkârın harcı, onu yalnız o anlayabilir ve onun hakkıdır. Ona kimse kaşınmaz. Evet, onlar ikisi muhakkak ki bir mahsulün çekirdeği gibidir. Yani, hem yaratıcı hem yaratılanı. Fakat san'atı yalnız san'atkâra bırakmak, işte bu cüce bir fikir. Çünkü san'at herkesin mahdududur. Vakti, o, san'atkârı yaratır ve sonra san'atkâr tarafından yaratılır, lakin san'atkâr aynı zamanda san'atın tüccarıdır. Onu satar ve herkeste mevcut servetleri nisbetinde ondan satın alabilir. Bu teşbihimi belki iyi bulmadınız. San'atkâr, ticaret ve tabii aklınıza para geldi. Ama mesele paraya dayanınca elbette ki san'atkâr tüccar değildir. Çünkü, ticarete başlayınca, artık san'atkâr değildir. O, para kazanmak için eser yaratmaz, eser yarattığı için ona para verilir.

Unutmamak lâzımdır ki, bu mübadelede mevzu bahis olan şey para değildir. Benim san'at tüccarım eserle fikir ve görüşlerini pazara çıkarır. Gelen müşteri ise hissi ve ruhi terbiyeyle onu satın alır. Parayı vermiş olan adam bir tabloyu, bir kitabı, bir notayı satın almış olur. Fakat, hassasiyeti ile, varlığı ile kendini bir kitaba, bir tabloya, bir nağmeye veren insan, onun san'atını satın almış olur. İşte iki tüccar arasındaki fark. Şu halde bu san'atı satın alabilmek için hissi ve ruhi terbiyeye sahip olmak lâzım. Bunları evvelâ keşfetmek, sonra işlemek ve sonra da tekâmül ettirmek lâzımdır. İşte bu yola san'atla başlanır ve yine san'atla tamamlanır. Şöyle bir sorulabilir :

El ayak tutuktan sonra parayı kazanıp yaşımağı teminettikten sonra bu ne işe yarar?

Muhakkak ki aç ve susuz kalmaz ve bu yüzden sefalet de çekilmez. Fakat hayat denilen bulamaçtan tadarken duyulması lâzım olan lezzeti bulabilmek için bunlara çok ihtiyaç vardır. Bir cemiyetin içinde yaşanılıyor. O cemiyetin fertleri arasında iyi bir vaziyete sahip olmak elbetteki gayedir. Bu gayeye

vasıl olabilmek için, bir şahsiyete sahip olmak gerektir. Şahsiyet vücuda getiren şey hareketin, zevkiselimin, konuşuş, görüş, fikir ve karakterin tekâmül ederek diğer fertlerden ayrılmıştır. İşte, bunu elde edebilmek için san'atın aydınlığında kalmak ve yolu onun ışığı ile görmek şarttır. San'at, insana kendine tanıtan iyi, kötü, güzel, çirkin taraflarını aydınlatan bir ışıktır. İnsanın benliğini işleyen bir alevdir. İşte bu alevli ışık, kulaklardan gözlerden iç insana geçer, onu evvelâ alır eritir ve sonra modüle eder ve tekrar şahsiyet kalbına döker ve iade eder. O zaman insan kendinin olur ve şahsiyete sahip bulunur. Bütün bu hareket olmadıkça zaman kalıp yine insan kalıbdır. Yemekleri hazmetmek için midesi vardır. Nefes almak için ciğerleri mevcuttur. Ve bedeninin sıhhat için her cihazı tamamdır. Fakat, birşey eksiktir. En lâzım olan şey, (Ben) lik yoktur. Çok iyi bilinir ki insana hayvandan ayıran şeylerden biri idrak ve iradedir. Halbuki insana insandan ayıran şey ancak şahsiyettir. Bu şahsiyeti edinemiyen sürüde yaşıyor demektir. Halbuki cemiyet, sürü demek değildir. O insanlığını idrak etmiş, benliğine hâkim fertlerin bir beraber yaşayış, topluluğudur. Bunun için her fert insanlık ve benliğine sahip olarak toplanmaya çalışmalıdır. Aksi takdirde vücutları diğer mahlûkata nazaran daha az kalı ve aklıngelen şeyi yapabilen ve sürü halinde yaşayan bir cins mahlûktan farkı olmaz. Demek ki, bu farkı elde edebilmek için muhakkak bir şahsiyetin sahibi olmak gerektir. İşte insan san'atın kollarından alacağı terbiye ile bu personaliteye sahip olabilir. Bunun için san'atkar olmak ve hayatını ona vakfetmek lâzımgelmez. Musiki dinlemesini öğrenmek ve çok dinlemek, dinleye dinleye haleti ruhiyede yapacağı tesire iyi bir yol vererek musiki terbiyesine sahip olacak. Resim, heykeltraşlık, mimariyi anlamağa çalışacak, bunları çok görmekle, görülenler arasında mukayeseler ve tercihler yapmakla ve bu suretle güzelliği bulmağa çalışacak, iyiye ve güzele varacak, bu yolla zevkiselime sahip olacak, giyiniş, hareketi, zarafeti, insana yakışan şekilde yaşayış tarzını bulacak, bu suretle göz terbiyesini, ruhi ve cinsî terbiyeyi elde etmiş olacaktır. Edebiyatı kavramakla ve okumak çok okumakla dünyanın diğer taraflarında, kendinden uzaklarda yaşayanlarla alâkasını temin etmiş olacak, ahlâk, fikir, seciye, terbiyesine sahip olacak ve bu suretle bir yandan materyel bilgilerini öğrenirken, diğer taraftan da ruhi tekâmüle iç insanın tekâmülüne varmış olacaktır.

Doğmak

Ondan doğmak isterdim.

Ona, bu dünyaya ayak bastığım günün hatırasını acılı bir hatıra yapmazdım.

Göğsü iyilik ve güzellik emzirirdi bana. İyi bir çocuk olurdum. - Onun çocuğu, .. derlerdi.

Gözümlerimi onda açmak isterdim.

Onun kozası içinde geçireceğim günlerin karanlığından şikâyet etmezdim. Onun sıcaklığı yeterdi bana. İpek istemezdim.

Yuvamda, ağırlığımı duymadan, yumuşak, uyurdum. Ve ince gövdesi ince kalsın diye küçülür, küçülür, küçülürdüm.

Gözlerim onun çocuk bakışıyla bakardı ya maviliklere.

Görenler yüzümü onun yüzüne benzetirlerdi. Başka yüzlere benzetilmek istemezdim.

Yorulmasın diye kollarında bir kuş hafifliğiyle dururdum.

Onu üzmezdim, incitmezdim. Ona, bu dünyaya ayak bastığım günün hatırasını acılı bir hatıra yapmazdım.

Arif Nihad ASYA

Böylece bilgisi ile beraber şahsiyete de sahip olarak beşerin fâideli topluluğuna katılmak lâzımdır ve o bizden bunu beklemektedir. İşte san'atın, herkesin malı olduğuna bir delil ve şahsiyetin de san'ata bağlılıkla, ona katılmakla, onunla hâllolmekle elde edileceğine dair bir fikir.

Yahide Biken

Özür Dileriz :

Geçen nüshamda Yahide Biken'in "Mekteplerde Resim.." başlıklı yazısında bazı yanlışlıklar olmuştur.

14 nolu sahifenin 29 cu satırında (arasmaktır) kelimesi (arasmalıdır) olacak. 15 ci sahifenin 37 ci satırında (almak için) den sonra (öğrenmediği gibi) resmi de ressam olmak için) ifadesi ve 15 ci sahifenin 40 cu satırında (Bunun için) den sonra (İlimektep) kelimesi okunmamıştır. Tashih ederiz.

Çocuk ve Rüya

Hazın Akl Nihâl ASYA'YA
Çocukluğundan ve Rüyalarından

Sana Çin tarzı bir köşk.
Ve palmiyelerden bir ufuk.
Ey adı bahasının
Güğünde kalan çocuk.

Ayılırsa rüyam, seni Çinde
Aç.. Kitaplarını Çinin...
Ve çaprazlık çizgiler içinde
Şarkta oku, tebeşirli mütâ
(Leonar dö Vinçi) nin.

Sana porselen bir köşk:
Ayetlerden bir mahbet..
Alnına sedeften bir gük..
Ve kulaklarına Betoven'den
Işık, renk, ses ve ebet..

Biterse rüyam doğduğu yerde;
Yumruvur gülelerini.
Sana Konfüç'ytüstün sözlerini
Kanatlarında taşıyan,
Sarı bir kuşu tahayyül et.
Ve böyle uyan..

Kitaplar dışında kalan dünyadan,
Gagasında çocukluğunu getiren kuşun
Haberi olmaksızın —bu rüyadan—
Bana bahset.

Ey adı bahasının
Kalbinde kalan, beyne çocuk..
Ve ey el ayasının
Falı muğlak, falı çaprazlık
Güğümü dalduran, yarımam çocuk.

Hamid Salih ASYALI

DAVAMIZ

(X)

Birgün bile çok çocuklu anne ve babaya hâkimlere
bir çok maddî yardım ve muafiyetler vardır.

Yazan : Durmuş Türkmenoğlu

"Nüfus meselesi,, ni millî ve beynelmül müknyasta ortaya koyarken aynı zamanda tetkik mevzuumuzu bir cemiyet meselesine, bir cemiyet nizamı meselesine temas ettirmiş olduğumuzu da kabul etmekteyiz lüzumdar.

"Nüfus hareketleri,, Millî ve beynelmül müknyasta tesadüfî hareketler değildir. Tesadüfler bir milleti ne adetçe aşılar veya çöğaltir, ne de keyfiyetçe terakki ve tereddil ettirir.

Bu iki neticeye bizat Cemiyetin bünyesinde yaşayan hâkim nizamın eserdir.

Vahşet devrinde fazla Nüfus'larını geçiremeyen insanlar, çocuklarını, hastalarını, ihtiyarlarını ve esirlerini öldürürlerdi.

Ziraat devrinde müreffeh grüm için fazla nüfus teşvik edildi.

Sanaîi inkılâbından sonraki dünyada nüfus "Bittabi sanayileşen memleketlerde,, ondan hiç bir devirde misline tesadüf edilmeyen bir sür'atla arttı. Şu halde, bir milletin adetçe artması veya eksilmesi, keyfiyetçe terakki veya tereddil etmesi bilhassa o milletin içinde yaşadığı nizamın ve bu nizamın her türlü münaşebetlerini ve tahdit eden itihsal usullerinin keyfiyetine bağlıdır.

Cemiyetlerde Dinler, Âdetler, Usuller, Kanunlar, münaşebetler bu keyfiyetin icaplarına göre olur. Yani cemiyet şekillerini, Dinler, Usuller, Kanunlar değil bütün bunları cemiyetlerin ihtiyacıları, men'faatları tanzim ve tesbit eder.

Dünyanın hiç bir devrinde camia'nın hakikî ihtiyacılarına tekabül etmeyen Dinler, Kanunlar, Âdetler tesvitsi ede-

menmiştir.

Tarihin "Nüfus," hakkındaki hükümleri de böyledir. Muhtelif devirlerin nüfus kasusları muhtelif cemiyetlerin ihtiyaçlarına göre ayrı ayrı sebeplerle tedvin edilmiş iktisadi şeraitin imkânlarına göre nüfus hareketleri teşvik veya tahdit edilmiştir. Ziraat devrinin dipleri indivacı bilhassa çocuk için mukaddesleştirilmiştir.

Hindliler bir torun ile lilyematlığa ve bir torun oğlu ile de güneşin fethedileceğine inanırlardı. Buna mukabıl kısır kadın sekiz indivaç senesinden soara değiştirilir. Kısır erkeğin karısını habalık hakkına bizzat muhafaza etmek şartile çocuk yapmak için muvakkaten hususlarından birine verirdi. Yahudiler, hadımların, çocukları insanlara hâkim olmalarını menetmişlerdi.

Yunan'lıların ilk devirlerdeki batıs ilâhları çocuklu idi. İsparta da akim kadınlar için tatlık hakkı vardı.

Roma'da indivaç kanunla teşvik edilir. Aile sahiplerine arazi verilir. Çocuk babaları çocuklarına adetçe fazlalığına göre cemiyet işlerinde tercih hakkı alırlardı.

Yine bunca gibi, Tarihte aynı sebeplerle nüfus fazlalığına karşı mücadele edilen, indivaçlar, doğumlar aleyhine hâkimlere tahdit hakkı verilen, kadınları doğumdan evvel çocuklarını düşürmeğe mecbureden nüfus fazlalığına, cemiyetin istihsal kudretine göre tahdide çalışan devirler vardır.

Misallerin delâlet ettiği mana şudur :

"Nüfus hareketi,, bir millet miqyasında o milletin geçime yarayan istihsal kudretine göre inkişaf eder ve nüfusun artma veya eksiltme temayülü bu kudrete göre hesap edilir. Bugün bile çok çocuklu annelere madalya, beş çocuklu babaların yol mükellefiyetinden kurtulmaları ve çok çocuklu hâkimlere ikramiye verilmeleri nüfus arttırma siyasatimidir.

Durmuş Türkmenoğlu

İ Z T İ R A P

II

Bilmedi tanrım bu çektiğilerim
Dağlarla taşlar kasvet ağladı.
Gökten başlara lânetler yağdı.
Bilmedi tanrım bu çektiğilerim.

§

Çölde vahaya atımı sürdüm
Çölde vahalar seraba doldu.
Harzından gülen günler ne oldu.
Dardına tanrım, sor'u üflüdüm.

§

Bilmedi dedi kara geceler
Gecelere ak bir örtü aldım.
Ferhat görümden o aşkı çaldım
Kalbimden çaldı o bilimceceler.

§

Düşüp ümidin nurdan ağna
İsteklerimin mülküne erem.
Melankoliden bir hal serem,
Hülyalarımın sonsuzluğuna.

Söleyman Şahin TAR

M E K T U P

IX

Nasıl hatırlamıyayım seni..?
Yürüdün, saçın, renginin kokusu
Ve bir bahar uykusu,
Sarıyor beni.
Nasıl hatırlamıyayım seni..?

X

Günler ne uzandı, günler orda..
Ve akşamların sihri..
Nasıl hatırlamıyayım o yeri,
Nasıl ölümlü istemiyeyim?
Gitsen mi o yollara gitsen mi..?
Ve bu sonsuzluk içinde bitsen mi?

Söleyman Şahin TAR

— Ü Ç K Ö R —

Tercüme Eden
HAMDİ AKVERDİ

Günün birinde üç kör, buldukları kasabadan ayrıldılar ve başka bir kasabanın yolunu tuttular. Yanlarında, kendilerine klavuzluk edecek bir çocuk bile yoktu. Bu köler çok fakirdiler. Eya namına sadece birer keşkülferi vardı. Güzel bir atın üstüne kurulmuş, arkasında başka bir atın üstünde eyyaları ve uçağı, Paristen gelmekte olan bir papaz bunlara rastladı. Bu; birçok memleketleri görmüş, zeki ve muzip bir adamdı. Köler, birinin yaklaştığını işitince durdular ve hep bir ağızdan yalvarmaya başladılar :

— Allah rızası için bir sadaka! Allah kimseyi elden, ayaktan, gözden düğürmesin!

O anda papazın aklına bir muziplik geldi. "Şunlara bir oyun oynayım...", diye düşündü.

— Ahn, dedi, işte bir on liralık.. Aranızda paylaşsınız.

Köler :

— Allah gönlünün muradını versin.. Tuttuğun toprak altın olsun! diye dua ettiler.

Her biri zannedirdi ki yolcu sadakayı diğer iki arkadaşından birinin eline koydu.

Papaz, kölerin ne diyeceklerini dinlemek için yere indi ve yavaşça yanlarına sokuldu.

Biri şöyle dedi :

— Bu adam her kim ise, çok büyük bir sadaka verdi. Şimdi ne yapalım biliyor musunuz? Ayrıldığımız kasabaya dönelim. Ne zamandanberi rahat yüzü gördüğümüz yok. Gidip ora-

(1) Bu hikâye eskileri adı Fransız ediplerinden Courtebarbe tarafından yazılmıştır.

İki kasabada mürekkeptir ve mevcut birçok kütüphanelerde baki edebiyatlarımıza işitilmiştir.

da bir iki gün keyfimize bakalım. Kasabada, dilediğimizi bulup yiyebiliriz!

Ötekiler :

— Çok iyi akıl ettin, diye cevap verdiler, geri dönelim!

Gülüp oynayarak geri döndüler ve, yapıtı oyunun neye varacağını merak eden papaz, onları takibetti.

Körler kasabaya girdiler ve az sonra, şu sözlerle müşteri çağıran bir adamın önünde durdular :

— Buyurun, Beyurun! Şarapların âlâsı burada! Misk gibi francalalar, etler, balıklar! Burada her şey yenilir, hem içilir hem yatılır! Buradan iyi yer bulamazsınız! Helâl etmezseniz para almıyoruz!

Körler kapıya doğru yöledüler ve içeri girdiler.

— Otelci! dediler, kılığımıza bakıp ta bize yüz verme mezlilik etme! Üçümüz hususi bir oda istiyoruz. Sana iyi para vereceğiz, elhamdülillah paradan yana sıkıntımız yok!

Otelci inandı. Bu dilenci makalesinin ekseriya para babası olduğunu biliyordu. Onları yukarı kattaki salona götürdü ve :

— Burada bir hafta bile kalsanız keyfiniz kaçmaz! Kasabada bulunan şeylerin en iyisini burada bulursunuz! Dedi.

— Alâ, dediler, bize yemek gönder!

Otelci bunlara mükemmel bir sofraya hazırladı : francala, et, balık, börek, ve en iyi şaraptan bol bol.

Körler, masanın başına geçtiler; garsonlar, şövalyelere hizmet eder gibi hizmet ettiler. Bizim hovardalar keyfli keyfli konuşuyorlar, mütemadiyen birbirlerine şarap ikram ediyorlardı :

— Haydi! Şimdi ben senin kadehini doldurayım, sonra sen benimkini doldurursun. Şaraba diyecek yok doğrusu!

Vaktin namlı geçtiğinin farkına varmadılar. Gece yarısına kadar masa başında gülüp eğlendiler. Nihayet otelci yataklarını hazırladı, güzel bir odada yatıldı. Papaz da aynı otele gelmiş ve bir tarafta otelci ile yemek yeyip yatmıştı. Ertesi gün, otelci ile garson, müşterilerin borcunu hesapladılar. Garson :

— Körlerin borcu dört lira; papazınki — uşağı ve atları da dahil olmak üzere — bir lira, dedi.

— Papaz sağtam adamdır. Sen yukarı çık ta şu heriflerden parayı iste.

Garson odaya girdi, körlerin geyinmekte olduklarını gördü ve onlara, otel sahibinin hesabı görmek istediğini söyledi.

- Hay hay. Meraklanmasın, nedir borcumuz?
— Dört lira!
— Çok değilmiş.

Aşağıya indiler. Odasında kunduralarını geymekte olan papaz bütün konuşulardan iğitmekteydi. Körler, otelciye hitabettiler :

- Bay; yanımızda bir on liralık var. Üstünü ver.
— Emredersiniz!

Körlerden biri arkadaşlarına seslendi :

- Haydi, para hanginizdeyse verin adama!
— Bende değil.
— Öyleyse Robert de.
— Hayır, sende.
— Ne münasebet!
— Öyleyse kimde?
— Sende!
— Sende!

Otelci bağırdı :

— Çabuk paraları verin serseriler; yoksa sizi adam akülü ıslatır, deliğe tıkarım!

— Yok canım, dur hele, paramı vereceğim.

Ve körler, aralarında çekişimiye başladılar :

- Kuzum Robert, bu parayı sen aldın. Önde giden sendin!
— Parayı sen aldın. Arkadan geliyordun. Çıkar ver.

Otelci :

— Ben sizin niyetinizi anıyorum, dedi, siz benimle alay ediyorsunuz. Ve :

— Bana bir sopa getirin! Diye bağırdı,

Papaz geçen sahneleri iğtikçe gülmekten katılıyordu. Nihayet otelinin yanına geldi, meselenin neden ibaret olduğunu ve bu adamlardan ne istediğini sordu.

— Ne mi istiyorum! Tika basa yediler, içtiler, gül gibi yataklarda yattılar, şimdi de bana oyun oynamayı düşünüyorlar. Fakat ben onların burnundan getiririm.

— Anlaşıldı. Peki, onların borcunu da bana yavın. Farzedin ki size beş lira borçluyum. Düşünlere merhamet etmek lâzım.

— Emredersiniz. Sizin gibi iyi yürekli, vicdanlı bir adam kefil olduktan sonra...

— Sonu 30 cı Sayfada —

Kumsal

Biz de serüdük altın kumlara,
Kumlardan ev yaptık dünyalara.
Sonra hütlün vücudlar suda
Kendimizi benzettik deli dalgalara

Tuzlu su içtik masî deninden,
Bir güzel vücut ki, o da bizden,
Neç'e alıyor masî deniz gibi
Her vücut ve her zaman sizden.

O gün sanki dil vardı denizin,
Bizimle konuştu sabaha kadar.
Ay doğmuştu; sanki hepimizin
Denizde birer hissesi var.

Kalkkahalarımız yükseldi havaya.
Yürüdük hep dostlarımızla,
Şarkılar söyledik aya;
Dolmuştu denizin dibî mercanlarla.

O mercanlar ki seyretti vücudumuzu
Denizin görülmeyen bir yerinde;
Yıldızların ışığıyla karıştı deniz;
Ay da hayat verdi dalgaların kederinden.

Salih Kemal Boğa

— VEHİM —

Ne gözlerde ter kaldı, ne yürede bir damla kanlı.
Ne ruhumda bir ateş, ne gönülde bir figanlı.
Dialerimde derman yok, boynum bükülmüş öne..
Dimagında yaşayan, ümit yerine isyanlı..

Ne ses var ne bir haber... Gözümde fırtınalar..
İçimde bilmediğim, büyüyen bir korku var.
Sağa baktım kimse yok, sola baktım kimse yok...
Yalnız özümden ıssız, karanlık mezarlıklar!..

M. Kemal Çeliköz

Pilevnede Türk Süngüsü

— Geçen Sayıdan Artan —

Yazan : OSMAN SEVAL

Rus kumandanı beyanname neşretmeden alıcılıkla ordusuyla gidiyordu.

Nihayet Rus ordusu Bipelaçta durdu. Bu duruş iki hafta sürdü.

Akılsız İstanbul Hükümeti bu galibiyeti iştir iştir sevindi. Rus ordusunun ve Bulgar çete ve milislerinin mahvolduğuna kanaat getirdi. Artık bunların Türk ordusuna hücum etmeyeceklerine inandı. Türk ordusuna lüzum gelen muaveneti ve yardıma yapacağına işi gevşetti. Bir takım siyasî dalgalara düştü.

Kumandanlar cepheden İstanbulla mütemadiyen yazıyorlardı. Yardım, asker, cephane. Kim diyalıyordu.

Lâkin Osman paşa durmadı. Etraftan eline geçen ihtiyatları topluyor, Pilevnede toprak istihkâmlar, siperler yapıyordu.

Osman paşa olduğu yerde Rus, Bulgar, Romen askerlerini bekliyordu.

Nihayet üç hafta sonra Ruslar, Bulgarlar, Romenler dört koldan Pilevneye atıldılar. En önde Bulgarlar yürüyordu.

İki saat süren topçu düellosundan sonra önde Bulgarlar süngü takmış Türk siperlerine yürüdüler; iki taraf birbirine kaçıptı. Dalgalandı, dalgalandı akşam oldu. Gün battı, daha bâlâ süngü muharebesi nihayet bulmamıştı. Lâkin Türk süngüsü her şeye galebe çalmıştı. En önde yürüyen Bulgarlar en evvel Türk süngüsü önünde boyun büküp kaçtılar.

Yatsı zamanı gelmişti. Her tarafta sükûnet olmuştu. Lâkin düşman bir adım iberi atamadıktan mada geri gitmişti. Lâkin toprak sabaha kadar durmadan gürlendi. Ertesi sabah süngüler takıldı. Yine gırtlak gırtlığa harp başladı. Düşman Türk ordusunu ikiye ayırmak bilmek istiyordu. Düşman bazan Türk saflarına yaklaşıyor bazan da Türk süngüsü önünde dağılıyordu. Akşama kadar harp devam etti. Nihayet düşman bir müdafaa

mevzâine girdi.

Fakat bu giriş çok sürmedi. Türk taburları süngü hücumla düşmanın üzerine atıldılar. Bulgarları, Rusları, Romaneleri üç koldan sardılar ve darmadağın ederek geriye attılar. Düşman ürkmüştü. Hele Bolgarlar bu kash muharebeden yılmışlardı. Akşam kadar boğuşan ve akşamdan sonra Türk süngüsüle dağılıp geri giden düşman yorgun bir halde siperlerinde sessizce kaldı. Artık gece olduğundan hiç olmazsa düşman sabaha kadar yorgunluğunu çıkaracaktı.

Lâkin gece yansı acı, acı horular çalmağa başladı.

Yorgunluk bilmiyen Türkler :

Allah, Allah, bağırarak ön sekiz tabur süngü takmaş olduğu halde yorgun düşman üzerine ansızın yürüdü. Yirmi altı saat süngü elde hücum etti. Düşman perişan olarak Osmana kadar kaçtı ve suda boğuldu. Bir kısma da esir düştü. Düşman bu muharebede on bin ölü bıraktı.

Osman paşa bu vaziyet karşısında düşmanı bırakmıyarak ilerliyordu. Lâkin birdenbire emir geldi. Olduğun yerde dur; ilerleme.. Bu İstanbuldan gelen ve başkumandanından verilen bir emirdi. Osman paşa aldığı emir üzerine durdu. Halbuki : Düşman ordusu bu sefer bitmişti. Türklere karşı harp edecek halde çıkmış.

Düşman bu mağlubiyet üzerine yüz doksan bin kişi daha toplayarak vaziyetini düzeltti.

Osman paşa ordusu durdurulmamış olsa idi, düşman ne bu kuvvetleri toplayacak vakit bulacaktı, ve ne de olduğu yerde kalabilecekti.

Kuvvet alan ve vakit kazanan düşman, 7 Eylül 1878 de Plevneye doğru tekrar yürüdü. 10 Eylül kadar üç gün top ateşi etti. Türkler üç gün bu topçu ateşi karşısında sessizce siperlerinde durdular. Bu sessizlikten cesaret alan düşmanlar süngü takip Türk siperlerine doğru yürüdüler. Lâkin, birdenbire Türkler siperlerinden inlediler ve düşmanı geri attılar. Düşman Plevneyi zaptetmekten ümidini kesmişti. Rus imparatorunun riyasetinde bir meclis toprakül etti. Büyük kuvvetlerle Plevneyi her taraftan muhasara etmeğe karar verdiler. Nihayet büyük kuvvetler topladılar ve Plevneyi her taraftan sınırlı muhasara ettiler. Bu hal karşısında İstanbul hükümeti uyuyordu.

Düşmanın taarruzları muhasaradan sonra çoğaldı. Üstüste vakı hücumları da para etmedi. Türk süngüsü daima galip geldi.

Ruslar daha büyük kuvvetler getirdiler.

Bulgarlar da toplandılar. Plevneyi muhasara eden düşman kuvvetleri yüz yirmi beş bin kişi oldu. Türk ordusu seksen bin kişi bile yoktu. Plevnede Türk ordusunun Teğrisiani nihayetlerinde ne erzaki ve ne de cephanesi kalmıştı. Hastalar, yaralılar, sargınlıktan ölüyordu. Asker başına günde elli gram ekmek ancak düşüyordu.

Bu vaziyet karşısında yapılacak birşey vardı. Düşmana teslim o'lmadansa hücum etmek ve muhasarayı yarıp çıkmak.

Osman paşa gibi kahraman bir kumandan ancak bunu yapabildi.

Lâkin bu ko'ay birşey değildi. Ölüm yüzde yüzdü. Türk kumandanı ve askerleri teslim olmaktan ise ölümü tercih ettiler.

Zaten kırk bin kişi kalmışlardı. Osman paşa askere yüz elliler fişek taksim etti; kırk bin kişiden yirmi bini hücum edecek, iki saat sonra da ikinci yirmi bin kişi hücum ederek muhasarayı yarıp çıkacaklardı.

On Kâsunevvelde Osman paşa önde yirmi bin Türk süngü takip düşmana yürüdü. Düşman hatları bozu'du. Düşmanı önüne katıp gitti. Lâkin iki saat sonra hareket edecek olan yirmi bin kişi vaktiyle hareket edemediler. Osman paşa öğle üzeri vaziyetin lenalığını anlayarak ricat etti. Bu sırada bir şarapnel ile atı vuruldu. Kendisi de ayakından yaralanıp düştü. Düşman etrafı sarmıştı. Osman paşayı yaralı olduğu halde esir aldılar. Osman paşa hiç ses çıkarmıyarak kılıcını düşman kumandanına uzattı. Düşman kumandanı Osman paşanın kılıcını iade etti ve Rus imparatoru, paşanın elini sıkarak :

— Siz cesur bir askersiniz, bizim yanımızda kaldıkça silâhınız, kılıcınız, nişanlarınızı taşımak hakkına maliksiniz, dedi.

Plevne muharebeleri İstanbul hükümetinin ahmaklığına kurban olmamış olsa idi böyle olmazdı.

Lâkin Plevne Türkün hiçbir muharebelerinin yücesidir.

Yeni Evimiz Açılırken

Dağlar, ormanlar aksileda yaparlar. Ne söylenirse zynen tekrar ederler. Yalan söylemezler; hata etmezler. Aldanmaları, aldatmaları yoktur. Tatlı dile, tatlı dille mukabele ederler. Küfredersen iade ederler.

Tarih te böyle. O da başka türlü aksileda yapar. Yalan söylemez; aldanmaz; aldatmaz. Halk küllelerinin aynasıdır. O da insan cemiyetlerini aksettirir. Düz ayna gibi: Ne yaparsan yapar; dilini çıkarırsan o da çıkarır; güzelsen güzel; çirkinsen çirkin gösterir.

••

Büyük bir ışık daha yaktık. Geceleri de yürümek isteyenler ellerine fener alırlar. Uyuyanlar aydınlığa muhtaç olmayanlardır.

Birkaç yüz sene fenersiz kaldık. Güneş baktarken yatık; güneş doğarken de uyanamadık. Neden sonra gözlerimiz şiş uyandık; öğüştürürken güneşe baktık, ay var sandık; tekrar uyuduk.

••

Osmanlılar yaparken uyanıktılar. Uyanırken de yürüyorlardı. Süleymaniye ışıkları yanarken yollarını görüyor, yürüyor, dağlar aşıyorlardı. Sönlünce yollarını göremez oldular. Gecedir diye uyudular.

••

Cumhuriyet Adana'ya bir leyiz ve irfan nura daha bağışladı. Bu faze, gür ışığı bize yakanlar, iki cihanda nurdan mahrum kalmaları.

••

Yeni Evimizin bütün Adana'lılara kutlu olmasını dilerken, açılış töreninde, reisimiz Nevzad Güven'in irat etikleri nutkunu aynen aşağıya dercediyoruz :

"GÖRÜŞLER..

Erimiz Reisi Nevzad Güven Açılış Nafkuna Söylerken

Sayın Misafirlerimiz!

Büyük bayramımıza Parti ve Halkevi binasının açılış töreniyle başlıyoruz. Şu dakikada kapısının önünde bulunduğumuz bu bina Adana'nın fedakârlık ve yurtseverlik duygusunun muhteşem bir abidesidir.

Bu güzel eserin meydana gelişinde maddî ve manevî yardımları geçmiş yurddaşlarımıza, arkadaşlarımıza bilhassa bizden büyük yardımını esirgemeyen Partimize karşı borçlu olduğumuz şükranı huzurunuzda da bir kere daha söylemeyi zevkli bir vazife addederim.

Arkadaşlar!

Adana'nın bu binayı kendisine hediye ettiği Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkevinin mahiyeti, millet hayatımızdaki rolü hakkında uzun boylu söz söyleyecek değilim.

Bunları hepimizin de çok derinden anlamış olduğunda kimsenin şüphesi bulunamaz.

Yalnız bir noktayı işaret etmeme müsaade etmenizi isteyeceğim.

İçinde bulunduğumuz şu nazik günlerde, hatta saatlarda şu noktayı hatırlamamızda büyük bir fayda görüyorum.

Halk Partisi ve Halkevi. Birisi siyasi, diğeri siyasetten ta-

memleketiyle beraber bir bütün müessesesi ve sadece milletle ilişkisini davasında vazife almış olan bu iki müessesemizin yan yana durması büyük bir başarıdır. Çünkü her iki müessesemizin de amacı aynıdır. Milleti bir bütün olarak yönetmek, milletle beraber yaşamaktır.

Arkadaşlar! Bu büyük başarıya bu büyük kuvvetimize sahip olduğumuz için...

Çünkü Türk Milleti büyük bir birlik içinde bir partiye sahiptir. Bu partiye sahip olduğumuz için...

Çünkü Türk Milleti büyük bir birlik içinde bir partiye sahiptir. Bu partiye sahip olduğumuz için...

Arkadaşlar! Milletimizin vazifesi de bu geniş programın, bu büyük bir programın çerçevesi içindedir.

Bütün millet için, memleket davaları halkın partisi olan bu partinin kararıyla halledilir. Halkın malı ve evi olan Halkın Partisi de bu davaların tabaklıklarında emreder ve vazife almıştır.

Çünkü Türk Milleti, Halkın Partisi, Halkın Partisi biridir, birbirlerinin tamamlayıcısıdır. Bu şu demektir ki, milletin, milleti idare eden siyasi ve memleketi birde ve birbirinin yardımcısı, tamamlayıcısıdır. Şuana kadar birer sonra, göğsümüzü kabarta kabarta içinde bulduğumuz bu müessesemizin binayı Türk milletinin birlik ve beraberlik sembolü olarak görmek çok haklıdır.

Arkadaşlar!

Büyük bir bayramın kutlamaya, güzel bir eserimizin açılmasına hazırlanıyoruz şu saatlerde, Avrupanın vaziyeti bu sabah vakarı gelen bir hâdiselerle birer daha karışmış, tehlikeye ve yavaş yavaş batmalarına birer daha yaklaşmıştır.

Fakat, Türk Milleti, dün olduğu gibi bugün de şu anda da müstesna bütün hâdiseleri karşılamaya hazır ve sükunet içindedir. Hiçbirinin yüreğinde en küçük bir tereddüt, en küçük bir şüpheli yoktur. Hepimizin kararı biridir. Ve bu karar çoktan verilmiştir.

İçimizde ne bir şüpheli düşünen, öbürü böyle karar veren müstakil zihir ve sınırlar vardır; ne de halkla, milletle partisi arasında en küçük bir ayrılık. İşte arkadaşlar! Bu, bizim bugünkü davamız ortasında en büyük kuvvetimizdir. Ve bunun içindir ki, şimdi bu birlik ve kuvvet sembolü olan bu binanın kapısını açarken içimizdeki iman ve emniyet bir kerre daha tazelenmiştir.

Elbüstanlı Hüseyin Şaşırmaz

— 3 —

Yazan :

CENGİZ TURHAN

Şair Terziye ait düşüncelerimi geçen sayıda yazmışım. Burada fazla birşey söyleyemeyeceğim.

Onun bütün yazılarını mecmuamıza almaya ne sahifelerimiz müsait ne de benim vaktim. Geçen nüshadaki yazılara mabadi olmak üzere önceden yazılmış yazılarından münasip görülenleriyle, şairin yaz münasebetiyle Toroslarda Bolgar madeninde on beş gün kadar kaldığı sıralarda yazdığı şirleri buraya alıyorum.

İnsan su ile hava besliyen
O da güzel Bolkar madenindedir
Ağaç çayır çimen yarı süsliyen
O da güzel Bolkar madenindedir.

Dünyanın cenneti şu maden köyü
Çok hoşuma geldi halkının buyu
Güneyinde garib öldüren suyu
O da güzel Bolkar madenindedir.

İytc burasuda yaylasın haat
Şifadır suları defeder past
Çayırılı çimenli Koçak yaylası
O da güzel Bolkar madenindedir.

lenmiş oluyor.

Biliyoruz, ve eminiz ki; Milletimiz bugün yaklaşan büyük irtınaya göğüs vermek mecburiyetinde de kalsa, sonunda dünyanın harabesi ortasında dündük ayakta kalacak, bu büyük eserden daha güzel, daha muazzam fazilet ve medeniyet âbideleri yapmak kudretini muhafaza edecektir. Yeni evimiz hepimiz hayırlı olsun!

Metedecek size yurda bir yer var
Bun mudur suları bilemiyom kar
Gürül gürül akan yol kara pınar
O da güzel Bolkar madenindedir.

Söylerin gelmiyor süatinin sonu
Dünmü boyrasına yatıyor yün
Yüksekte görünce yol ikna gücü
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bolkarın tepesi düz ora yarı
Ceras aylar gülmü holtah (tasma) tarı
Cevher ile dolu ol kar boğanı
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bu güzel yerlerden var geçer ni canı
Günlü ister gayri burayı her an
Kıul tepé Osmanbeli köş meydanı
Hepsi güzel Bolkar madenindedir.

Yeşerir neyanda çanı çınarı
Abuhayat suyu yulan kenarı
Karıyobada smik yeker pınarı
O da güzel Bolkar madenindedir.

Tennis aylarında borana kara
Uğruyor varanlar yok luna çare
Çamların arasında sulu mağara
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bolkar dağı her tarafın meşeli
İçin dışın cevher ile dışeli
Cevahirele dolu meşhur yeşeli
O da güzel Bolkar madenindedir.

Toroslar dünyanın usuf kütresi
Terzinin burayı geldi güresi
Dey islâm marası teke deresi
Hepsi güzel Bolkar madenindedir.

Sü- be her be her be her Çiçim de içe göre seyran etme
 ge aşkı mubaha m i len et me ge AH
 gü zel be her an gü zel be her be her be
 her be her ey gü zel be her

Bahar Çağlamı

(Halk Türküleri Ekibi için Mi Majörden bestelenmiştir.)

Çiçim ilkyaz güle seyran etmeye
 Ağlamı bahar-çâlin etmeye
 Kargama güzellik çıkış sertleşer
 Onlara tutuldu gönül bu seler

Hava güzel, yerler güzel, gök güzel
 Daldın dala kanar kelebek güzel
 Gül dâinde eten bahçüller güzel
 Kızıl penbe san ok güller güzel

Özler, çaylar, çemenler güzel
 Çemenlerin üstünde geçenler güzel
 Kuzuları ötöten çobanlar güzel
 Kırlanda dolmuş civanlar güzel

Bir söğüt altında uzanmış biri
 Kargadan gözlerim sana bir par
 Durgun gözler dolmuş coşkun omuğa
 Varamadım yanına habir sarmağa

Çi bu suya ohluğ yapıyordu
 Aile balıklarına kargaydı
 Saçlara dolmuş güneş telleri
 Mekik dokuyorkan pamuk elleri

Bir karp kargaya girip sokulmuş
 Bunu gören kızlar hep ayıklanmış
 Bir kargama bir cürbüz bir ayın ayın
 Çalıyorlar gökleri bu çare değin

Yerde çiçek balınamış yerlerde yaprak
 Talara uğramış ne yapın laçrak
 Sineküller kılıçlar çikmiş boğlara
 Küküller süller ismiş koğlara

Turuncular kayırmış kayıp kayırmışlar
 Bağcıma gözünde yara açmışlar
 Yarım bağı yarım o bahçıvarın
 Böyle olur seyran her nevâvarın

Gülöten feda olan dikenler yarım
 Dilberler naz etmiş eyle dayanan
 Gaffelle kapıdan gözler uçutan
 Deli gönül bahar görüp ulutan

Bu dünyaya gelen dünya görmeli
 Karguya bırakıp sata sömeli
 Bekler der ki görsen yüz bahar yüz yar
 Gürele dayatılır gönül kocaman

MUSTAFA BAKŞI

Davetiler Nişan Törenine Geliyorlar

Yürüklerde Nişan Töreni ^[1]

Yazan : Doğan YALGIN

10/7/1940 da Toroslara yüksek zirvelerinden biri olan Balgar Bozoğlan yaylasında Bakış ağalarından Halî'nin konağına müze mütehassis memuru Ahat Uralla misafir olduk. Bu yaylaya gidişimizin sebebi etnografiya bakımından idi. İşte sayın okuyuculara Bakışlar arasında karşılaştığım bir nişan törenini anlatacağım :

Bir Cuma sabahı Bakış muhammet Nenninin oğlu İhsan Nenni amcasının kızı Durdu'nun eskiden kararlaştırılan nişan törenine saat dokuzda başlandı.

Nişan kızın evinde oluyordu. Kız anası, adetleri üzerine, hiç bir iş yapmaz. Bütün masraf, yorgunluk oğlan tarafına yükletilir. Nişana davetli halk, ilk defa oğlan evini ziyaret etmeğe mecburdur. Nişanlanacak oğlan nişan günü kız evine ayak basarsa kızın kardeşleri oğlana çadır direkleriyle ve taşlarla temiz bir dayak atarlar. Bunun için oğlanın kız evine gitmesi adet değildir.

Oğlanın babası bir kara koyun ile bir akkoyun öne sü-

[1] Ağrılarda nişan merasimi çok ayrıktır. Çünkü eller döşeme kız kaçırarak doğrudan doğruya düğün yaparlar. Benim rastladığımdan başka nişan törenini oğlan görmeğe muvafık olmağa R. Y.

Nişan Töreninde Yemek Pişirmeye Gelen Kadınlar

rez. Koyunları süren, oğlan evinin çobanıdır. Çobanın arkasından nişan bayrağını taşıyan gelir. (Nişan bayrağı: Bir kamışın üstünde penbe bir bağıyağığı tıpkı bayrak gibi asılır. Bundan mada bayrak direğinin üstünde bir baş sarımsakla küçük bir ayna asılır.) Bayrakçıının arkasında oğlan babası, kardeşleri, akrabaları, hoca ve bütün halk toplu bir halde yola düzülürler. Erkeklerin beş on adam arkasından kadınlar gelir. Bunların düzülüğü de şu şekilde olur: En önde oğlanın anası ile o gün yemekleri pişirecek olan kadın bulunur. Bunun arkasında bir daylak yani erkek deve üstünde çuvallar içinde şeker, kahve, bulgur, döğme velhasıl bütün yiyecekleri bulunur ve deveyi küçük bir kız çocuğu çeker. Devenin arkasından diğer kadınlar gelir.

Oğlan babası; koyunlar, deve ve kadınlarla beraber karışık olarak halinde gelirken kız tarafında, nişanlanacak kızla beraber, bir ağıdır başlar. Bu ağıda müteakip kıym kardeşleri oğlanın babasına söğerek, oğlan tarafını sapanla taş atarak karşılar. Oğlan tarafı galip gelirse nişan yapılır. Kız tarafı galip gelirse nişan yapılmaz. (Bunun için daima aşiretler bir kız alırken kuvveti zayıf olandan isterlermiş.) Kavgayı aralıyan olmaz;

Nişan Töreninde Çadırda Yemeğe Davet Edilenler

kendi kendine ayrılırlar.

4 Kavgâ bittikten sonra kadınlar yemek hazırlıklarına başlarlar. Gelen iki koyun kesilir. Ayrıca davetlilerden gelen koyunlar da kesilir. Ve kadınlar yüzüp pişirirler. Erkekler de açık havada oturup gençlerin yaptıkları hünerleri seyrederekler. İlk oyun güreştir. İlk baştan küçükler güreşmeğe başlar. Büyüklere kadar herkes güreşir. Daha sonra (bizim beldir bir dediğimiz) silgeç oyunu, tura, eş bulma oyunları oynanır ve bütün halh coşar; akıllarına yemek gelmez. O sırada evin sahiplerinden biri haydin yemeğe diye çağırır.

Kara çadır içine sofra kurulur. İlk sofrada başta hoca, oğlanın babası ve ihtiyarlar gelir. İkinci sofrada çobanlara mahsusdur. (Çünkü onlar yemeği yeyip yatacaklar ve gece de koyun güdeceklerdir.)[*] Üçüncü, dördüncü, beşinci sofralar geri kalan davetliler içindir.

Sofraya ilk baştan döğme pilâvı, arkasında et kavurması, ayran, hamur çorbası, sebze yemeği, üzüm hoşafı gelir. Yemek

[*] Çobanlar, bu ihtiyar kazandıktan holda bir kısmı mezarın yanına kadar rüyada bulmuş olduklarını öğrenmişlerdir. R. Y.

K O R K U

Bakışlar erir.
Ömürler söner.
Dünya yine
Yine döner...

Yazık ki ben,
Kaldırımlarda,
Sürüklenen
Papuçlarımın,
Bir ağızdan
Söyledikleri şarkıyı
Duyamam
İkinci defa...

Kemal Sadık

yenip bittikten sonra hoca, duasını okur ve bütün cemaat "amin," der. Yemek yenip bittikten sonra tekrar açık havada cemaat büyük bir halka çevirir. Ortasına hoca girer, kahveler içilir. Sonra büyük bir kazanla karlı şeker şerbeti gelir. Şerbeti iki kişi dağıtır. Biri tepsi ile ilk baştan hocaya şerbeti verir. Sonra çekilir, sıra takip eder. İkincisi de elinde küçük bir tepsi içerisinde bir fincan içinde koku, yanında da çay şekeri olur. Şerbeti içen, ikinci şerbetçide bulunan havluya ağzını sier. Sonra serçe parmağını kokuya batırır. Bir çay şekeri alır, ağzına atar.

Bütün halk şerbeti içtikten sonra yavaş yavaş dağılır ve böylelikle nişan toreni bitmiş olur.

Benim gördüğüm bu nişanda kıza oğlan tarafından yüzük veyahut başka hediyeler verilmemiştir. Yalnız nişanın haftasında oğlan kıza bir mendil göndermiştir.

Türkiye'de Nüfusun Artma Şart ve İmkânları (*)

TÜRK EKONOMİK VE İKTİSADİ KURULUŞLARININ NÜFUSUNUN ARTMASI LEHİNDE TÜRK EKONOMİK KURULUŞU BAŞKANLIĞI VE İKTİSADİ KURULUŞU BAŞKANLIĞI

Yazan : Türkân Türkmenoğlu

Türkiye, bugünkü fazla nüfusuna kıyaslanırsa, buna muvafık olan tarıksal mülkleri gitdikçe ihyiarlıyan ve 30-40 sene önce nüfus artmalarının yarısına yakın bir miktarını kaybetmek tehlikesinde olan mülklerle karşılaşır.

Aynı zamanda Türkiye ziyadeleştireceği nüfus için başka mülklerde geçim ve yer arayan millîler gibi de değildir.

Türkiye, istihsal menabü tamamen işlenmiş ve memleketin büyük kısmı mevcut nüfus için işle haline gelmiş bir toprak değil, büyük kısmı tozlaşmış, emelenmiş ve ziraat, ve sanal sahada istihsal vasıflarından ayrılmış ve nüfus artma hareketleri tahrik edecek bütün güçlerle ve kıymetli menabü işlenmemiş bir topraktır.

Türkiye'de "Nüfus fazlalığı, ne bugün ne de nüfus artma hareketleri mevcutlarına bey misli arttıktan sonra bir yükümlülük mevzu olur.

Bu hesap ve tabii Türkiye'nin yalnız toprak istihsaline göre değildir. Sanayileşen, madenlerini, ormanlarını tam randa manlarla işleten, deniz istihsalâtını tamâm eden Türkiye'de ise, artan bey misli nüfus geçim darlığının değil, bizzat millî refah ve saadetin önemi olur.

Türkiye'de mevcut iktisadi ve tabii şartlar, Türk kashının yüksek velâdiyet kudreti (binde 33) nüfusun artması lehindedir. Bize düşen vasıfe bu şartları nüfus fazlalığı için mümkün bir hale getirmektir.

1926 senesinde doğan ve 1927 senesine kadar yaşayan 616,349 çocuğu 1926 senesinde evli olan 2,916,100 Türk kadını

(*) Devamından

S E S

Rasim Göknel'e

Dökülen yaprakların, marisine yanarım.
Her yaprak bir hatıra, her hatıra bir âlem,
Onları solamadı, göklerden düşen çebnem.
Puslu gecelerimin, duasını anarım!..

Sarhoş düşüncelerin, — değil bunlar — âlemi,
Ummana yelken açtı, hayalimde bir gemi.
İstifhamâ gözlerde, O esrarın son demi.
Titrek bir mum hüznüdür, âlemlerin âlemi!..

Yok; değil; yok, yok, bunlar; gözlerin aynasında,
Kapılar açacaklar, gölgeler arkasında.
Birer kilit duracak, gözlerin halkasında.
Ve dua okunacak, nazarların yasında!..

Mustafa Demirkıran

doğurmıştır. Bu, Türkiye'de 1,000 kadında bir yaşına kadar yaşayan çocuk nisbetidir; yani 207,9 olması demektir. Aynı nisbet başka memleketlerde, meselâ İngiltere'de 70, Almanyada 71, Fransada 74, İsviçre'de 72, Hollanda'da 100, İtalyada 110, İspanyada 115 tir.

Nüfus kesafetimiz ne kadar az olursa olsun bize bağtu-
ku dünyanın vellehiyet, kabiliyetine göre nüfusumuzu hesap e-
decek olursak, mevcut nüfusumuzu İngiltere, Almanya, Fransa
ve İsviçreye göre (2) İtalya ve İspanya'ya göre (1) misli daha
fazla hesap edebiliriz.

Mukadderatı azametli ve mes'ut bir vatan ve millet az-
hâbi olmaya doğru değişmiş olan yeni Türkiye her gün ilerliye-
cek, yükselecek ve ideal inşaa tamam oluncuya kadar vâde-
ti ve tesadüfî asla sarulmıyacak olan Türk milleti yer yurur-
lağı üstünde en çok çocuk doğuran Türk anasının yüksek ve
misilsiz fakihyetine, sağlam bünyesine ve temiz suttüne borçludur.

Uç KÖR

— 10 cu sayfadaki devam —

Kübler, sevinerek güldü.

Şimdi bakın, için içinden papaz nasıl kendini sıyrdı :

Konuştukları sırada, kilisenin ibadete çağıran çanı çalıyordu. Papaz, otelciye hitabetti :

— Köyünüzün papazını bittabi tanırız. Benim borcumu tahhüt ettigini, size bu beş lirayı vereceğini söylese kendisine imnat eder misiniz?

— Bu da söy mü? Ona; beş lira için değil, istese beşyüz lira için imnat ederim.

— Ah, öyleyse şimdi benimle geliniz. Paramızı kilisede alacağız. Yalnız, adamlarınıza söyleyin de, kiliseden döndüğüm zaman benim otelden ayrılmama mani olmasınlar.

— Pekâlâ.

Papaz, uşağına, afarı ve eşyayı hazırlamasını, otelden döndüğü zaman her şeyi hazır bulmak istediğini söyledi ve otel sahibini kiliseye götürdü. Halkın arasında, yan yana oturdular. Papaz :

— Benim, ibadetin sonuna kadar bekliyecek vaktim yok. Gideyim de, köy papazına, duayı bitirir bitirmez size beş lirasını vermesini söyleyim, dedi. Otelci, memnuniyetle kabul etti.

Köy papazın cübbesini geymiş, duasına başlamak üzere idi ki bizim papaz yanına sokuldu ve, adaman avucuna beş on para sıkıştırarak :

— Size bir çift sözüm var, dedi; bilirsiniz ki bütün papazlar birbirinin ahbabı sayılır, zaten bu sebeptendir ki sizi ziyaret etmek istedim. Dün gece şu gördüğünüz adaman otelinde kaldım. Çok namuslu ve edepli bir adam. Fakat dün akşam, birlikte yemek yedigimiz sırada zavallıyı anımsı bir cinnet nöbeti yakaladı. Çok şükür bu sabah kendine gelebildi ama, başında hâlâ bir ağırlık, bir acıplık hissettiginden şikâyet ediyor. Sizden ricam şu ki, kilisedeki ayin bitince ona bir okuyup ülleysin!

Köy papazı :

— Memnuniyetle!

Cevabını verdi ve, otelciye seslendi :

— Pekî, olur.. Duayı bitirir bitirmez senin işini de görürüz!

Otelci :

— Demek ben papaz Efendiden hiçbirşey istemeyim? diye sorarken, bizim yolcu :

— Allaha şükredelim!

dedi ve otelci ile birlikte aletlerle kütiseden ayrıldı. Günlerden parardı ve kilise lehalep doluydu. Köy papazı duasını okuya dursun, bizimkiler otele döndüler; papaz altına bindi, otelci ile vedalaştı ve yoluna koyuldu. Onlar uzaklaşınca, beş lirasını ele geçirmek için sabırsızlanan otelci hemen kiliseye döndü ve halkın ortasında bir iskemleye oturdu. Köy papazı, duasını bitirip cübbesini çıkardıktan sonra eline bir incil, bir de kuşak aldı ve otelciyi çağırdı :

— Gelin bakalım Bay Nicolas.. Yaklaşın.. Düz çökün!

Otelci bu sözlerden birşey anlamamıştı :

— Bu işin benimle alakası yok, dedi; ben beş lirama almaya geldim. Köy papazı, içinden :

— Sahi yahu, dedi, adam saçmalyor. Zavallı.. Yine cinnet buhranı geliyor galiba, Allah yardımcısı olsun!

Otelci, etrafındakilere bağırıyordu :

— Şu papaza bakın, kara kâğıt kitabımı almış ta benimle alay etmek istiyor! Köy papazı, teskin etmeğe çalışıyordu :

— Dostum, kardeşim.. İstigfar et.. Tövbe et ve imanını pek tut ki Allah seni bu dertten kurtarsın!

Ve, incilin otelcinin başı üstünde tutarak okumaya başladı. Fakat otelci onun hareketine mani olmaya çalışarak :

— Benim evde işim var, benim bütün bu yaptıklarına çok şükür hiç ihtiyacım yok, diye çıkıştı; sen ona bırak ta benim paraları ver!

Otelcinin itirazlarından, mümanaatlarından ürken köy papazı adamlarını çağırdı :

— Yakalayın şu herifi.. Tam kaçışın biri!

— Ben kaçık değilim.. Benim paralarımı verin.. Ben sizin düzeninize gelecek adam değilim..

Ah Yalnız

Her yer boyun eğmiş, sahâler kaytu
Sıçada olam yok mu kaygusu?
Ruhumla en yüksek emelüs Yalnız.

Haşretim bir sonsuz sevgiye
Besi de okarken kardeşim diye
Hayatta herşeye bedelsin Yalnız.

Dünyada ayrılık derim ne acı
Bana senden başka her şey yalancı
Sen bana herkesten evvelsin Yalnız.

Seneler gün gibi geçer demiştim
Kaç mevsim ben böyle hep beklemiştım
Ayrılık kalbimi dağlıyor Yalnız.

Uçmayı bilmeyen bir yavru kuşum
Ne çare beyhude kanat verişün
Tabiat haline ağlıyor Yalnız.

Akşama seyrettim eserken rûzgâr
Kalbinde belirsiz bir elem mi var?
Gönlümü gurbete bağlıyor Yalnız.

Osman Seval

Papaz, kopuşan adamlarına :

— Yakalayın şunu! Diye bağırırdı.

Adamcağını sıkı sıkı yakaladılar; kimi ellerini okuyor, kimi tatlı dille birşeyler söylüyor, ve bu sırada papaz onun boynuna kuşağı geçiriyor, başına incili koyuyor ve kitabın bütün faslına baştan sona kadar okuyor, adamın başına, yüzüne mukaddes sular serpiyordu.

Otelci, nihayet susmaktan ve rahat durmaktan başka çare kalmadığı anladı. Sakinleştiğini görenler, elini kolunu serbest bıraktılar. Papaz, son bir istavruz çıkardı ve :

— Allah tekrardan saklaun, dedi, çok büyük bir sıkıntı atlattın! Otelci hiç cevap vermedi. Dolandırılmış bir adam hıca-buyla doğru otele döndü.

Evimiz Faaliyetlerinin Fotoğrafla Tesbiti

Üstte : Ar Komitesi Köylere Çıkmak Üzere

Altta : Pansiyon Broşürleri Dağılırken

Halkevi Faaliyetlerinin Fotoğrafla Tesbiti

te Köylülerimizle Bir Karuşma

Altta : Temel Kolumuz Bir Temel Esnende

Paroçlık Başöğürlerini Köy Halkı Okuyor

Halkevimizin Geçen Bir Aylık Faaliyetinin Hülâsası

İdare hey'eti 5, Dil Edebiyat komitesi 2, Güzel san'atlar komitesi 4, Temsil komitesi 4, Sosyal yardım komitesi 2, Kurslar ve Halk dershaneleri komitesi de 1 toplantı yapmıştır. Ayrıca Temsil şubesi, Müze ve Tarih şubesi, Güzel san'atlar şubesi birer defa şube toplantısı yapmışlardır.

Halk Türküleri grubu 10, Bando 6, orkestra 7 eğzersiz yapmış ve Temsil grubu da "Fedakârlık" piyesini 27 defa prova etmiştir.

Evimiz salonunda umumî Nüfus sayımı dolayısıyla muhteşif günlerde 4 büyük toplantı olmuştur.

Bütün komite azaları davet edilerek bir çay verildi. Ayrıca çaylı ve ezeli bir aile toplantısı yapıldı.

Yeni binamızın küpât resmi reisimiz Nevzad Güven'in bir nutku ile icra edildi.

İki temsil ve iki halk konseri verildi. Genel Sekreterlikten gönderilen film 15 gün Arsl sinemada gösterildi. Bu filmi 15000 kişi gördü.

Bandomuz bir kabul resmine, iki geçit resmine, iki müsamereye, bir fener alayına, bir törene ve bir de cenaze merasimine iştirak etti.

Yeni açılan Esimizde 10 İhsaniteğin Pazar günü günde bir toplantı ile Ata'mızın ölümünün 2 ci yıldönümü ihtifali yapılmış ve birlikte Atatürk parkına gidilerek Heykele Çelenk konmuştur.

Yayın Direktörü	:	ARIF NİHAD ASYA
Yan İşleri Direktörü	:	RASİM GÖKNEL
Baskıldığı yer	:	TÜRK SÖZÜ Ba.

Unutmayalım !

Unutmayalım!..

Hudutlarımızın arslanlar gibi bekleyen Mehmetçiklerini unutmayalım.. "So uyur düşman uyumaz,, fakat Mehmetçik te uyumaz. O uyumaz ama bizde uyumayalım :

Önümüz kış, soğuk, kar ve fırtına.. Evlerimizde, sıcak odalarımızda biz, rahat rahat oturuyoruz; bu rahatlığımızı yalnız ve yalnız ayazın içinde hudut boylarında nöbet bekleyen o Mehmetçiğe borçluyuz. Onlara elimizden gelen, gönlümüzden kopan yardımı yapalım. Onlara yünü, pamaklı çamaşırlar; çorap eldiven verelim. Yemiyelim, içmiyelim, geymiyeelim, fakat onlara, bulup buluşturup göndereelim. Ne çıkar biraz mahrum kalalım; ilerimiz bol ve rahat olur.

UNUTMAYALIM!

Kapularımızı bekleyen Mehmetçigi iyi düşünelim

Onu Geydirelim..

HALKEVLERİ DERGİLERİ

<u>Halkevlerin Adı</u>	<u>Derginin Adı</u>	<u>Kaç Günde Çıkışı</u>
Afyon	Taşpınar	Ayda bir
Amasya	Yeşilirmak	" "
Antalya	Türkakdeniz	İki ayda bir
Artvin	Çoruh	Ayda bir
Bafra	Altıyaprak	" "
Balıkesir	Kaynak	" "
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Burdur	Ayda Bir
Çorum	Çorumlu	" "
Denizli	İnanç	İki ayda bir
Diyarbakır	Karacadeğ	Ayda Bir
Edirne	Edirne	" "
Elazığ	Altan	" "
Emis.önü	Yeni Türk	" "
"	Halk Bilgisi	" "
Erzurum	Atayolu	İki ayda bir
Eskişehir	Porsuk	Ayda Bir
Gaziantep	Başpınar	" "
Giresun	Aksu	" "
İsparta	Ün	15 Günde Bir
İzmir	Fikirler	Ayda Bir
Kayseri	Erciyeş	" "
Kars	Doğuş	" "
Konya	Konya	" "
Manisa	Gediz	" "
Mersin	İçel	" "
Merzifon	Taşpınar	" "
Miğis	Yeni Miğis	" "
Muğla	Muğla	" "
Niğde	Akpınar	" "
Niğsar	Ölker	" "
Trabzon	İnan	" "
Samsun	19 Mayıs	" "
Sinop	Dranas	" "
Sivas	15 Eylül	" "
Urfa	Ocak	" "
Yozgat	Borok	15 Günde Bir
Zonguldak	Kara Elmas	Üç ayda bir

— Bu Dergileri Okuyunuz! —